

La justícia de la feminitat

Era primerament, com a persona humana, d'una delicadesa extrema, molt bonica i amb una cultura universal molt vasta. Era una de les millors periodistes que ha tingut Catalunya i els seus articles, sense ser basats diguem-ne en la feminitat, eren l'expressió d'un estil femení. Es a dir, n'hi havia prou de llegir-la per a saber que les dones tenien una visió del món diferent dels homes i això sol ja és una afirmació d'una personalitat diferenciada.

Jo sempre he cregut en el feminisme; és a dir, en la total igualtat de drets i deures dels homes i de les dones i, a més, la igualtat per a arribar a qualsevol lloc de direcció i poder: presidents de Banc, d'indústria i de govern. Per exemple, en aquest moment hi ha, si no em falla la memòria, dues dones que governen un país: la senyora Thatcher, a la Gran Bretanya i la senyora Bandaranaike, que és la presidenta de la que fou abans l'illa de Ceilan, convertida en una nació independent (Sri Lanka). Fins fa poc era presidenta de Bolívia una dona i ara, el cop d'Estat l'ha empresonada i no la deixen sortir del país perquè deuen creure que les seves idees democràtiques tindrien un gran difusió. I no ens podem oblidar d'Indira Gandhi, de nou governant de l'Índia.

María Luz Morales era així, un exponent màxim de la feminitat, perquè es movia en el seu propi món sexual i no tenia necessitat d'estridències per a confirmar-lo.

Podria destacar, al marge de la seva obra original, una traducció d'un llibre titulat Anna Maria Dalí parla del seu germà. Aprofito aquesta avinentesa per a dir que Anna Maria és una excel·lent escriptora; ha escrit un llibre, publicat en català per l'editorial Joventut fa ja molts anys, titulat Tot l'any a Cadaqués. És un llibre tan bo que el podria signar Mercè Rodoreda mateixa.

Doncs bé, la traducció que va fer María Luz Morales del segon llibre d'Anna Maria, aquell que es refereix al seu germà, és una obra literària perfecta, perquè Anna Maria tenia un lèxic català molt ampli i, com Josep Pla, s'havia especialitzat en l'explicació del paisatge de Cadaqués i, sense exagerar, puc assegurar-vos que hi ha pàgines d'aquest llibre comparables a les millors pàgines de Josep Pla. María Luz Morales va saber traduir aquell català de Cadaqués sense que perdés el seu encís.

Durant el seu temps, hi va haver tres grans periodistes femenines: ella mateixa, Rosa Maria Arquimbau, i Irene Polo. Frederica Montseny era també una gran periodista, però sobretot una dirigent del moviment àcrata, i va arribar a ser ministre de la República espanyola durant la guerra civil. Quant a Irene Polo, era el que en diem ara més aviat una repòrter, i fou la secretària particular de Margarida Xirgu, a l'Argentina. Margarida Xirgu és encara una altra afirmació de la justícia de la feminitat. Irene Polo se suicidà.

Jaume Miravittles

AVUI - 23/9/80